

захисно-компенсаторних та відновлювальних механізмів. Саме гідроксильна група в ароматичному ядрі зумовлює антиоксидантну дію фенольних сполук.

Застосування таких адаптогенів, як препарати женьшеню, носить сезонний характер: було встановлено, що терапевтична дія його найбільш виражена в зимово-весняний період, що можливо пов'язано з характерним для цього сезону зростаючим послабленням неспецифічної опірності організму.

Аналогічну дію мають препарати левзеї, серпухи, лимонника та елеутерококу, що ускладнює використання препаратів із цих рослин у практиці.

Слід зазначити, що серед найбільш відомих адаптогенів, препарати родіоли рожевої виділяються найменшою сезонною залежністю терапевтичного впливу на організм.

Висновки. Використання комбінацій лікарських рослин, які в силу свого хімічного складу, мають поєднану дію на організм і мають при цьому невисокий рівень побічних реакцій, дозволяє вирішити проблему пошуку ефективних та безпечних лікарських засобів засобів адаптогенної дії. Тому, актуальною є розробка лікарського засобу, що містить у своєму складі комплекс лікарських рослин, які забезпечують максимальну актопротекторну ефективність.

Список літератури

1. Крендаль Ф. П., Козин С. В., Левина Л. В. Сравнительная характеристика препаратов из группы фитоадаптогенов — женьшеня, элеутерококка и родиолы розовой. Москва : ПРОФИЛЬ, 2007. 392 с.
2. Поветьева Т. Н. Особенности адаптогенного действия лекарственных растений. Томск : Томский государственный педагогический университет, 2005. 171 с.
3. Winston D., Maimes S. Adaptogens: Herbs for Strength, Stamina, and Stress Relief. Healing Arts Press, 2007. 325 p.

Роль вітамінів А та Е в терапії дерматологічних захворювань

Кешфедінова І.В., Буряк М.В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

marinaburjak@gmail.com

Вступ. Лікування шкірних хвороб, як правило, носить комплексний характер, з включенням відповідно до етіологічних, патогенетичних і симптоматичних аспектів хвороби відповідного лікування, що включає як місцеву, так і загальну (системну) терапію, невід'ємною частиною якої є вітамініотерапія [1]. На сьогоднішній день найбільшу зацікавленість в дерматологічній практиці представляють вітамін А і вітамін Е.

Мета дослідження. Встановити актуальність введення до складу мазі для терапії дерматологічних захворювань вітамінів А та Е.

Методи та об'єкти дослідження. Аналіз наукового матеріалу, було виконано із застосуванням методів експертної оцінки, статистичного, системного і структурно-логічного аналізу.

Основні результати. Вивчення літературних джерел показало, що вітаміну А використовують у великих дозах (не менше 100 000 МО на добу для дорослих) - для лікування шкірних захворювань в якості основної терапії [1, 2]. Дію ретинолу можна розділити на місцеву і загальну. Місцева дія на шкіру включає в себе гальмування процесів зроговіння і стимуляцію синтезу глікозаміногліканів, зниження саловиділення і посилення проліферації епітеліоцитів. Виходячи з місцевої дії на шкіру, можна сказати, що застосування ретинолу показано при будь-яких захворюваннях шкіри, пов'язаних з порушенням зроговіння, саловиділення і репарації.

Вітамін Е є загальним терміном, що використовується для опису сімейства з восьми жиророзчинних антиоксидантів, чотирьох токоферолів і чотирьох токотрієнолів. Значна частина літератури, присвяченої вивченню вітаміну Е, фокусується на α -токоферолі, який традиційно визнаний найбільш поширеним з восьми форм в нашому організмі.

Відомо, що токофероли виконують в організмі кілька головних метаболічних функцій. По-перше, вони є найбільш активними і, можливо, головними природними жиророзчинними антиоксидантами: руйнують найбільш реактивні форми кисню та відповідно оберігають від окислення поліненасичені жирні кислоти, білки і ДНК.

По-друге, токофероли грають специфічну, поки ще не повністю розкриту роль в обміні селену. Селен, як відомо, є інтегральною частиною глутатіонпероксидази - ферменту, що забезпечує захист мембран від руйнівної дії пероксидних радикалів. Біологічна роль вітаміну Е зводиться, таким чином, до запобігання аутоокислення ліпідів біомембран і можливого зниження потреби в глутатіонпероксидазі, необхідної для руйнування пероксидів, які утворюються в клітині. Крім того, альфа-токоферол служить в якості інгібітора протеїнкінази С, важливого сигнального білка модулятора активності запальних процесів, інгібітора функції тромбоцитів і активатором вазодилатації.

В останні роки, вітамін Е став популярним в лікуванні багатьох захворювань шкіри внаслідок його антиоксидантної активності. Дослідження показали, що активні форми кисню мають здатність змінювати біосинтез колагену і глікозаміногліканів в шкірі. Також в літературі наводяться дані позитивної динаміки при прийомі токоферола ацетату в лікуванні atopічного дерматиту.

Висновки. На сьогоднішній день застосування вітамінів взагалі, особливо антиоксидантної дії (А, Е), є обов'язковою умовою проведення раціональної та комплексної терапії дерматологічних хворих. Вивчення основних механізмів дії вказаних вітамінів на шкіру показує необхідність їх введення до складу екстемпоральної мазі для лікування дерматологічних захворювань.

Список літератури

1. Альбанова В.И. Витамин А в лечении кожных болезней / В.И. Альбанова // Новые медицинские технологии: Научно-практический журнал. – 2007. – № 3. – С. 28.
2. Tsourelis-Nikita, E., Hercogova, J., Lotti, T., Menchini, G., 2002. Evaluation of dietary intake of vitamin E in the treatment of atopic dermatitis: a study of the clinical course and evaluation of the immunoglobulin E serum levels. *Int. J. Dermatol.* 41, 146–150.
3. Weber, S.U., Thiele, J.J., Han, N., Luu, C., Valacchi, G., Weber, S., Packer, L., 2003. Topical α -tocotrienol supplementation inhibits lipid peroxidation but fails to mitigate increased transepidermal water loss after benzoyl peroxide treatment of human skin. *Free Radical Biol. Med.* 34, 170–176.

Дослідження мікроелементного складу листя і кожуре *Cucurbita Pepo L.*

сорту «Мускатний»

Кобаль Е.В., Сидора Н.В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Гарбуз звичайний *Cucurbita pepo L.* є представником родини *Cucurbitaceae*, роду *Cucurbita*. Світова флора налічує понад 20 видів роду гарбуз, які розділяють на столові, кормові та декоративні. Ці види в свою чергу мають свої сорти. Одним з більш розповсюджених у культурі і вживаних на території України є гарбуз сорту «Мускатний» - *Cucurbita moschata* Duchesne. За своїми смаковими якостями перевершує деякі сорти, добре районований на території України та має ряд переваг у порівнянні з іншими столовими сортами. Відомо, що сировиною для виготовлення лікарських засобів є насіння та м'якоть *Cucurbita pepo L.*, тоді як листя і кора недостатньо досліджені як джерела біологічно активних речовин. Крім того використовують сировину цієї рослини, переважно, без диференціації на сорти. Тому вважаємо, що актуальним є проведення порівняльного фітохімічного дослідження, зокрема встановлення мікроелементного складу кожуре та листя *Cucurbita pepo L.* сорту «Мускат»

Мета дослідження. Провести порівняльне дослідження мікроелементного складу листя та кожуре *Cucurbita pepo L.* сорту «Мускат».